

IA-SEE — RISE · RINISJA SHQIPTARE

DOKUMENTI 4**Paketa Ndërkombëtare e Parashtresës****Peticion qytetar dhe apel drejtuar institucioneve të Bashkimit Evropian, Kombeve të Bashkuara dhe Shteteve të Bashkuara***Botim shqip · English edition available: "The International Filing Package"*

Nga populli shqiptar — i Shqipërisë, Kosovës dhe diasporës

KUSHTETUTË E RE

— SISTEMI I ZVICRËS - DEMOKRACIA E DREJTPËRDREJTË —

DEMOCRACI E DREJTPËRDREJTË
Populli vendos përmes referendumeve dhe iniciativave popullore.

REFERENDUM DHE INICIATIVË POPULLORE
Çdo qytetar ka zërin e tij.

SHTET LIGJOR DHE TRANSPARENT
Të gjithë janë të barabartë para ligjit

MBROJTJA E TË DREJTAVE DHE LIRIVE THEMELORE
Dinjtet i njeriut, liria dhe drejtësia janë të paprekshme.

— AS NARTA · AS RRJOLLI · AS MALET —

FIRMOS PETICIONIN TANI!

ÇDO FIRMË ËSHTË NJË VOTË PËR TË ARDHMEN TONË!

FIRMOS ONLINE PËR TË ARDHMEN E RE

<https://ia-see.com/lexo/>

TË VONUAR JEMI - MË TË MIRËN TË ZGJEDHIM!

WIRTSCHAFTSUNION
ÖSTERREICH · ALBANIEN

BE

RISING
THE NEW SYSTEM

USA

SCHWEIZ

NJË NISMË E MBËSHTETUR NGA

NJË E ARDHMË ME DREJTËSI, LIRI DHE DINJITET!

IA-SEE GmbH · ia-see.com/lexo/ · ia-see.com/peticioni

Qershor 2026

Statusi redaktues — draft pune për diskutim e miratim (v1).

Kjo paketë është hartuar sipas standardit provues që kërkojnë organet të cilave u drejtohet: çdo pohim faktik mbi shtetin lidhet me një burim publik, dhe lihen vende bosh aty ku duhet të futet regjistri i rasteve i vetë nismës. Emrat e individëve konkretë nuk pohohen si fajtorë, përveçse aty ku një autoritet publik (gjykatë, prokurori, ose një organ i emërtuar ndërkombëtar) e ka bërë tashmë këtë zyrtarisht.

Përmbajtja

Pjesa A Peticioni kryesor — çështja e përbashkët dhe kërkesat

Pjesa B Apele të posaçme për secilin institucion

- B.1** Komisioni Evropian për Demokraci përmes së Drejtës (Komisioni i Venecias)
- B.2** Grupi i Shteteve kundër Korrupsionit (GRECO)
- B.3** Komisioni Evropian — DG NEAR dhe procesi i anëtersimit
- B.4** PACE dhe Komisioneri i Këshillit të Evropës për të Drejtat e Njeriut
- B.5** Këshilli i OKB-së për të Drejtat e Njeriut — Rishikimi Periodik Universal
- B.6** Raportuesit Special të OKB-së (varfëria ekstreme; emigrantët; korrupsioni)
- B.7** Mekanizmi i UNCAC dhe organet e traktateve të OKB-së (ICCPR / ICESCR)
- B.8** Shtetet e Bashkuara — Departamenti i Shtetit, Komisioni Helsinki, Global Magnitsky

Pjesa C Dosja e korrupsionit dhe kapjes së shtetit dhe regjistri i rasteve

- C.1** Metoda dhe standardi i burimeve
- C.2** Gjetje sistemike të dokumentuara
- C.3** Kostoja njerëzore — analiza demografike
- C.4** Regjistri i rasteve — shablloni (për t'u plotësuar)
- C.5** Burimet

Pjesa A — Peticioni Kryesor

Ky është instrumenti i përbashkët. Ai thotë kush janë parashtruesit, çfarë pohojnë, mbi cilat prova mbështeten, dhe çfarë kërkojnë. Apelet e posaçme në Pjesën B ia bashkëngjisin këtë peticion kryesor secilit institucion dhe e përkthejnë kërkesën në mandatin e atij organi.

A.1 Parashtruesit

Ne, qytetarë të Republikës së Shqipërisë dhe të Republikës së Kosovës, së bashku me shqiptarët e Maqedonisë së Veriut, Malit të Zi, Greqisë dhe të diasporës anembanë botës, e parashtrojmë këtë peticion me nismën tonë sovranë. Veprojme si qytetarë, jo në emër të ndonjë partie; nisma është shprehimisht jopartiake.

A.2 Përmbledhje e kërkesës

U kërkojmë institucioneve kompetente të Bashkimit Evropian, Kombeve të Bashkuara dhe Shteteve të Bashkuara të **njohin, të mbikëqyrin dhe të ankorojnë ligjërisht** një rinisje kushtetuese paqësore të udhëhequr nga qytetarët në Shqipëri — një kushtetutë të re të shkruar nga qytetarë dhe ekspertë dhe të miratuar drejtpërdrejt nga populli përmes një referendumi të detyrueshëm — dhe të shqyrtojnë të dhënat e korrupsionit sistematik e kapjes së shtetit që kanë shkaktuar varfërimin dhe eksodin masiv të popullit shqiptar. Kërkojmë njohje, mbikëqyrje dhe shqyrtim ligjshmërie; nuk i kërkojmë asnjë organi të zëvendësojë një procedurë të brendshme ligjore apo votën e popullit.

A.3 Ankesa: tridhjetë e pesë vjet kapje e shtetit

Për tridhjetë e pesë vjet, sipas vlerësimit të kësaj nisme, partitë pasardhëse të shtetit njëpartiak e kanë qeverisur popullin kundër interesit të tij — duke e trajtuar qytetarin si nënshtetas e jo si sovran. Problemi nuk është thjesht keqeverisja; është vetë mënyra si u ndërtua sistemi. Postet publike, tenderat dhe licencat janë ndarë mbi bazën e besnikërisë politike e jo të meritës; pasuria publike është kapur; dhe një brez i tërë është detyruar të largohet. Ky peticion e lidh atë kapje të brendshme me një zgjidhje paqësore, të ligjshme dhe të ankoruar ndërkombëtarisht.

A.4 Çështja provuese

Për pohimet sistemike mbështetemi te të dhënat publike të vetë institucioneve që u drejtohem. Në përmbledhje:

1. **Shqetësime të vazhdueshme për sundimin e ligjit dhe korrupsionin.** Raporti i Komisionit Evropian për Shqipërinë (2024) regjistron edhe përparim edhe probleme serioze të mbetura: ndërkohë që vetingu i gjyqtarëve dhe prokurorëve është pothuajse i përfunduar (794 nga 805 rastet e mbyllura në shkallë të parë), një amnisti e gjerë penale çoi në faljen e plotë të 40 personave të dënuar nga SPAK dhe uljen e dënimit për 65 të tjerë — dhe Komisioni shënon ndërhyrje të vazhdueshme politike ndaj gjyqësorit. [1]
2. **Mangësi strukturore në parandalimin e korrupsionit.** Raporti i Raundit të Pestë i GRECO-s për Shqipërinë dokumenton dështime konkrete në parandalimin e korrupsionit te personat me funksione të larta ekzekutive dhe te zbatimi i ligjit — përfshirë mungesën e planeve të integritetit ministror, rregulla të dobëta për konfliktin e interesit e lobimin, këshilltarë politikë pa transparencë, dhe rreziqe integriteti në Policinë e Shtetit. [2]
3. **Një grabitje themeltare e hershme.** Kolapsi i skemave piramidale në 1996–1997 shkatërroi kursime me vlerë nominale rreth 1.2 miliardë USD — afërsisht gjysma e PBB-së — dhe

trazirat pasuese të vitit 1997 kushtuan afërsisht 2,000 jetë. Ai vendosi modelin për tri dekada në të cilat pushteti i shërbeu të fortit, jo qytetarit. [3]

4. **Një instrument i njohur kundër korrupsionit, i zbatuar për Shqipërinë.** Shtetet e Bashkuara kanë përcaktuar publikisht figura politike shqiptare për “korrupsion të rëndësishëm” sipas nenit 7031(c) të ligjit të tyre të buxhetit — duke dëshmuar se sjellja në fjalë njihet, zyrtarisht, nga një shtet partner. [4]

A.5 Kostoja njerëzore — rrënimi demografik

Kostoja matet me njerëz, jo me fjalë. Maksimumi ynë historik ishte **3,182,417 banorë në vitin 1989**. Po të ishte rritur popullsia me një ritëm natyror normal (rreth 2% në vit), sipas projeksionit të nismës sot duhej të ishim rreth **6.2 milionë**. Në vend të kësaj, nisma vlerëson se popullsia reale sot është rreth **1.8 milionë** — ndërsa regjistrimi zyrtar i vitit 2023 shënon 2,402,113. Diferenca mes projeksionit ($\approx 6.2M$) dhe popullsisë reale ($\approx 1.8M$) është humbja njerëzore e llogaritur: një eksod deri në **~ 4.4 milionë**.

1989 — maksimumi historik	Sot — projeksion ($\sim 2\%/vit$)	Sot — reale (regjistrimi zyrtar: 2.4M)	Eksodi — humbja e llogaritur
3.18M	$\approx 6.2M$	$\approx 1.8M$	$- 4.4M$

Projeksioni ($\approx 6.2M$) – popullsia reale ($\approx 1.8M$) = deri në ~ 4.4 milionë të humbur.

Dy shifra e mbajnë këtë dhe duhet të mbahen të ndara. **Humbja e dokumentuar e regjistrimit** — rreth 780,000 banorë që nga 1989 ($-429,628$, ose -15.2% , që nga regjistrimi i 2011-ës) — është fakt i patjetërsueshëm. [5] **Eksodi ~ 4.4 milionë** është projeksioni analitik i nismës ($\approx 6.2M$ të pritur minus $\approx 1.8M$ realë), i paraqitur si i tillë. Ne nuk po humbasim një debat — po humbasim vetë popullin tonë.

A.6 Kërkesat tona

Me respekt u kërkojmë institucioneve kompetente, secili brenda mandatit të vet:

1. Të njohin, zyrtarisht, se për tridhjetë e pesë vjet qeveritë e njëpasnjëshme kanë qeverisur — sipas vlerësimit të qytetarëve — kundër interesit publik, duke përbërë një nënshtrim ekonomik të qytetarit dhe një dobësim sistematik të të drejtave ekonomike e sociale dhe të sundimit të ligjit;
2. Të japin një opinion teknik mbi ligjshmërinë e një rruge kushtetuese me nismë qytetare përmes një referendumi me nismë popullore, në përputhje me sovranitetin popullor (neni 2) dhe nenin 150 të Kushtetutës në fuqi, dhe me Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut;
3. Të monitorojnë dhe të shoqërojnë procesin që në fillim — hartimin e kushtetutës, referendumin dhe çdo masë kalimtare — për të garantuar se është i ligjshëm, transparent, paqësor dhe pa kapje;
4. Të garantojnë një referendum të pavarur e transparent, të organizuar nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve (KQZ), me verifikim në kohë reale të nënshkrimeve, akses të barabartë mediatik, dhe mundësinë e votimit të diasporës dhe atij elektronik sipas praktikave më të mira ndërkombëtare;
5. Të shqyrtojnë të dhënat e dokumentuara të korrupsionit dhe kapjes së shtetit të parashtruara në Pjesën C, dhe të veprojnë secili brenda kompetencës së vet (kushtëzimi i sundimit të ligjit,

rishikimi kundër korrupsionit, rishikimi i të drejtave të njeriut, ose shqyrtimi për masa të synuara).

A.7 Ligjshmëria dhe karakteri paqësor

Ky është proces paqësor, i ligjshëm dhe i dokumentuar. Asgjë nuk hyn në fuqi pa votën e popullit në një referendum të detyrueshëm. Nisma e ankron rrugën të sovraniteti i popullit (neni 2) dhe të referendumit me nismë popullore (neni 150) i Kushtetutës në fuqi, ia nënshtrohet çdo masë kalimtare shqyrtimit paraprak të Komisionit të Venecias, dhe përkushtohet shprehimisht ndaj Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut, pluralizmit politik dhe kritereve të Kopenhagenit. Nuk është grusht shteti, nuk është gjendje e jashtëzakonshme, dhe nuk është ndërrim liderësh — është ndryshim themelesh, i vendosur nga qytetarët.

A.8 Deklarata e parashtruesve

Nënshkruar, me respekt dhe vendësmëri — populli shqiptar: i Shqipërisë dhe Kosovës, i Maqedonisë së Veriut, Malit të Zi dhe Greqisë, dhe i diasporës anembanë botës. Nënshkrimet mbledhen dhe verifikohen te ia-see.com/peticioni; katër dokumentet themeluese janë publike te ia-see.com/lexo.

Pjesa B — Apele të Posaçme

Secili apel më poshtë është një shkresë e shkurtër përcjellëse që bashkëngjit peticionin kryesor (Pjesa A) dhe dosjen (Pjesa C), drejtuar një organi të vetëm dhe formuar sipas mandatit dhe procedurës së tij të pranimit. Aty ku një organ shqyrton shtete e jo pranon peticione qytetarësh, apeli formulohet si parashtrësë e shoqërisë civile e jo si ankesë.

B.1 Komisioni Evropian për Demokraci përmes së Drejtës (Komisioni i Venecias)

Drejtuar: Presidentit dhe anëtarëve të Komisionit të Venecias, Këshilli i Evropës, Strasburg.

Si qytetarë të një shteti anëtar të Këshillit të Evropës, me respekt i kërkojmë Komisionit një opinion teknik mbi ligjshmërinë, sipas Kushtetutës në fuqi dhe standardeve evropiane, të një rruge kushtetuese me nismë qytetare që kulmon në një referendum të detyrueshëm me nismë popullore (nenet 2 dhe 150), dhe mbi dizajnin e çdo qeverie teknike kalimtare, që të mbetet e ligjshme, proporcionale dhe e afatizuar. I kërkojmë Komisionit të shoqërojë procesin e hartimit kushtetues që ligjshmëria e tij të sigurohet që në hapin e parë.

Kërkojmë: një opinion teknik mbi ligjshmërinë dhe mbi dizajnin kalimtar, dhe shoqërim të vazhdueshëm të procesit të hartimit.

B.2 Grupi i Shteteve kundër Korrupsionit (GRECO)

Drejtuar: Presidentit dhe Sekretarit Ekzekutiv të GRECO-s, Këshilli i Evropës, Strasburg.

Duke u mbështetur te gjetjet e Raundit të Pestë të GRECO-s për Shqipërinë — mbi parandalimin e korrupsionit te personat me funksione të larta ekzekutive dhe te zbatimi i ligjit — parashtrojmë të dhënat e dokumentuara në Pjesën C dhe kërkojmë që modeli sistematik i ndarjes së posteve, tenderave dhe licencave mbi baza besnikërie politike të pasqyrohet në vlerësimin dhe monitorimin e GRECO-s, dhe që zgjidhja kushtetuese e propozuar (kriminalizimi i patronazhit, rekrutimi i detyrueshëm mbi meritë, transparenca fiskale në kohë reale) të vlerësohet ndaj standardeve të GRECO-s.

I kërkojmë GRECO-s: të pasqyrojë modelin e dokumentuar në punën e vet vlerësuese/monitoruese dhe të vlerësojë masat mbrojtëse të propozuara ndaj standardeve të veta.

B.3 Komisioni Evropian — DG NEAR dhe procesi i anëtersimit

Drejtuar: Komisionerit për Zgjerimin dhe Drejtorit të Përgjithshëm për Fqinjësinë dhe Negociatat e Zgjerimit (DG NEAR), Bruksel.

Shqipëria është vend kandidat dhe sundimi i ligjit është shtylla e anëtersimit. I kërkojmë Komisionit ta trajtojë nismën qytetare për rinisje kushtetuese dhe të dhënat e dokumentuara të kapjes së shtetit brenda grupit të themeleve dhe ciklit vjetor të raportimit, dhe ta bëjë të qartë — siç fillon ta bëjë raporti i tij i vitit 2024 — se kthimet prapa si amnistia e personave të dënuar nga SPAK peshojnë drejtpërdrejt mbi përparimin drejt anëtersimit.

I kërkojmë DG NEAR-it: të pasqyrojë nismën dhe kthimet prapa të dokumentuara në raportimin e anëtersimit dhe në dialogun për themelet.

B.4 PACE dhe Komisioneri i Këshillit të Evropës për të Drejtat e Njeriut

Drejtuar: Presidentit të Asamblesë Parlamentare të Këshillit të Evropës (PACE) dhe Komisionerit për të Drejtat e Njeriut, Strasburg.

I kërkojmë Asamblesë dhe Komisionerit të marrin në konsideratë dimensionin e të drejtave ekonomike e sociale të kapjes së shtetit në Shqipëri — varfërimin e qytetarëve nën një të ardhur jetike dhe emigrimin masiv që ai nxit — dhe ta shqyrtojnë çështjen brenda funksioneve të tyre të monitorimit, raportimit dhe dialogut me vendin, në përputhje me nenin 11 të KEDNJ-së dhe pluralizmin që nisma e mbron shprehimisht.

I kërkojmë PACE-s / Komisionerit: ta marrin në konsideratë brenda monitorimit dhe dialogut, me vëmendje ndaj të drejtave ekonomike e sociale.

B.5 Këshilli i OKB-së për të Drejtat e Njeriut — Rishikimi Periodik Universal (UPR)

Drejtuar: Zyrës së Komisionerit të Lartë të OKB-së për të Drejtat e Njeriut (OHCHR), Dega e UPR-së, Gjenevë.

E parashtrojmë këtë paketë si kontribut i shoqërisë civile për Rishikimin Periodik Universal të Shqipërisë, duke dokumentuar dobësimin sistematik të të drejtave ekonomike e sociale dhe kapjen e shtetit, dhe duke ftuar rekomandime drejtuar shtetit mbi luftën kundër korrupsionit, administratën publike mbi bazë merite, dhe mbrojtjen e qytetarëve nga varfërimi e emigrimi i detyruar.

Parashtrojmë për: përfshirje si parashtresë e shoqërisë civile në UPR para ciklit të ardhshëm të rishikimit të Shqipërisë.

B.6 Raportuesit Special të OKB-së (varfëria ekstreme; emigrantët; korrupsioni / flukset e paligjshme)

Drejtuar: Raportuesit Special për varfërinë ekstreme dhe të drejtat e njeriut; Raportuesit Special për të drejtat e njeriut të emigrantëve; dhe mandateve që trajtojnë korrupsionin e flukset e paligjshme financiare, OHCHR, Gjenevë.

Ftojme një komunikim të përbashkët drejtuar shtetit mbi pasojat në të drejtat e njeriut të kapjes së shtetit: varfërimin nën një të ardhur jetike, dhe emigrimin e nxitur nga mungesa e mundësisë mbi bazë merite. U kërkojmë mbajtësve të mandateve të kërkojnë informacion nga Qeveria dhe, aty ku është e justifikuar, ta trajtojnë çështjen në raportimin për vendin dhe në komunikime.

U kërkojmë mbajtësve të mandateve: të shqyrtojnë një komunikim të përbashkët dhe raportim për vendin mbi dëmet e dokumentuara.

B.7 Mekanizmi i rishikimit të UNCAC dhe organet e traktateve të OKB-së (ICCPR / ICESCR)

Drejtuar: Mekanizmit të Rishikimit të Zbatimit të UNCAC (UNODC, Vjenë) dhe organeve përkatëse të traktateve të OKB-së (Komiteti për të Drejtat e Njeriut; Komiteti për të Drejtat Ekonomike, Sociale dhe Kulturore).

Meqenëse Shqipëria është palë e Konventës së OKB-së kundër Korrupsionit dhe e ICCPR-së e ICESCR-së, parashtrojmë të dhënat e dokumentuara për rishikimin e zbatimit, dhe për shqyrtimin nga organet e traktateve të ndikimit të korrupsionit sistematik në të drejtat ekonomike e sociale të popullsisë.

Parashtrojmë për: rishikimin e zbatimit dhe shqyrtimin nga organet e traktateve.

B.8 Shtetet e Bashkuara — Departamenti i Shtetit, Komisioni Helsinki, Global Magnitsky

Drejtuar: Departamentit të Shtetit të SHBA-së (Byroja për Demokraci, të Drejtat e Njeriut dhe Punën); Komisionit të SHBA-së për Sigurinë dhe Bashkëpunimin në Evropë (Komisioni Helsinki); dhe proceseve ndëragjenci Global Magnitsky / neni 7031(c).

Shtetet e Bashkuara kanë njohur publikisht korrupsion të rëndësishëm nga figura politike shqiptare sipas neni 7031(c). Me respekt i sjellim të dhënat e dokumentuara raportimit vjetor të Departamentit për të drejtat e njeriut, ftojmë vëmendjen e Komisionit Helsinki si organi që monitoron angazhimet e OSBE-së (përfshirë qeverisjen demokratike dhe sundimin e ligjit), dhe kërkojmë që rastet e besueshme e të provuara në regjistër të shqyrtohen sipas autoriteteve përkatëse të përcaktimit kundër korrupsionit. Theksojmë se përcaktimet janë çështje për Qeverinë e SHBA-së mbi provat e veta; ne sjellim material të burimuar, jo përfundime.

U kërkojmë organeve amerikane: të shqyrtojnë të dhënat në raportimin për të drejtat e njeriut, në monitorimin e angazhimeve të OSBE-së, dhe në shqyrtimin kundër korrupsionit, mbi provat e vetë Qeverisë.

Pjesa C — Dosja e Korrupsionit dhe Kapjes së Shtetit

C.1 Metoda dhe standardi i burimeve

Kjo dosje ndjek një rregull: çdo pohim faktik mbi sjelljen e shtetit ose të një personi të emërtuar lidhet me një burim publik e të verifikueshëm — një raport të një institucioni ndërkombëtar, një vendim gjykatë ose akt prokurori, një përcaktim qeveritar, ose raportim të besueshëm. Aty ku regjistri i rasteve i vetë nismës (deri 111) përmban çështje që ende nuk janë në të dhënat publike, ato futen në shabllonin të C.4 me provat e tyre dhe nuk pohohen si fakt i vërtetuar derisa të burimohen. Ky nuk është kujdes për hir të vetvetes: është standardi që kërkojnë Komisioni i Venecias, GRECO dhe organet e OKB-së, dhe standardi që e bën dosjen të përdorshme e jo të hedhtueshme.

C.2 Gjetje sistematike të dokumentuara

Të mëposhtmet janë në të dhënat publike dhe qëndrojnë të pavarura nga çdo rast individual:

- **Reformë me kthime prapa (KE 2024).** Vetingu i gjyqtarëve e prokurorëve pothuajse i përfunduar (794/805 në shkallë të parë); SPAK duke siguruar dënime të zyrtarëve të lartë; por një amnisti e gjerë faloi 40 persona të dënuar nga SPAK dhe uli 65 dënime, dhe ndërhyrja politike ndaj gjyqësorit vazhdon. [1]
- **Mangësi në parandalimin e korrupsionit (GRECO, raundi 5).** Pa plane integriteti ministror; rregulla të dobëta për konfliktin e interesit, dhuratat dhe lobimin; këshilltarë politikë pa transparencë; rreziqe integriteti e politizimi në Policinë e Shtetit. [2]
- **Grabitje themeltare (1996–97).** Skemat piramidale me vlerë nominale rreth 1.2 miliardë USD (~gjysma e PBB-së) u shembën; trazirat e 1997-ës kushtuan ~2,000 jetë. [3]
- **Korrupsion i rëndësishëm i njohur (SHBA, 2021).** Departamenti i Shtetit i SHBA-së përcaktoi publikisht një ish-Kryeministër sipas nenit 7031(c) për korrupsion të rëndësishëm; statusi shoqëruar “person non grata” u hoq më pas në 2026 — të dyja faktet shënohen këtu për saktësi. [4]
- **Rrënim demografik (regjistrimi INSTAT).** Popullsia rezidente 3,182,417 (1989) → 2,402,113 (2023); -429,628 (-15.2%) që nga 2011; emigrimi shkaku kryesor. [5]

C.3 Kostoja njerëzore — analiza demografike

Dy shifra duhet të mbahen të ndara: (1) fakti i regjistrimit — popullsia ra nga 3,182,417 (1989) në 2,402,113 (2023), humbje ~780 mijë, nga të cilat 429,628 (-15.2%) që nga 2011; dhe (2) modeli i nismës për eksodin — nga maksimumi ~3.18M i 1989-ës, rritja natyrore ~2%/vit do të projektonte ~6.2M sot; popullsia reale vlerësohet ~1.8M; diferenca ~6.2M - ~1.8M është deri në ~4.4 milionë të humbur. Humbja e regjistrimit është fakt i dokumentuar; eksodi ~4.4M është vlerësim i modeluar, i paraqitur si i tillë. Të dyja tregojnë të njëjtin drejtim — një vend që po humbet popullin e tij.

C.4 Regjistri i rasteve — shablloni (për t’u plotësuar)

Ky është regjistri i strukturuar për rastet (deri 111) të nismës. Çdo rresht duhet të mbajë një burim publik para se rasti të pohohet si fakt. Dy rreshta ilustrues janë plotësuar paraprakisht nga të dhënat publike; pjesa tjetër plotësohet nga nisma dhe bashkohet. **Mos publikoni asnjë rresht me qelizën “Burimi / prova” bosh.**

Nr.	Pohimi / çështja (siç dokumentohet)	Periudha	Burimi / prova (i detyrueshëm)	Statusi
1	Amnisti e gjerë faloi 40 persona të dënuar nga SPAK; 65 dënime u ulën — kthim prapa i dokumentuar i zbatimit kundër korrupsionit.	2024	Raporti i KE-së për Shqipërinë 2024, SWD(2024) 690. [1]	I burimuar
2	Përcaktim publik i një ish-Kryeministri për “korrupsion të rëndësishëm” (7031(c)); “non grata” u hoq më pas (2026).	2021 / 2026	Përcaktim i Dep. së Shtetit të SHBA-së; Balkan Insight (2026). [4]	I burimuar
3	— (rast i nismës: përshkruani çështjen faktikisht, pa mbiemra)	—	— (bashkëngjitni dokument / lidhje / akt zyrtar)	Në pritje
4	—	—	—	Në pritje
...	... deri në 111 (shtoni rreshta)	...	...	...

C.5 Burimet

[1] Komisioni Evropian, Raporti për Shqipërinë 2024, SWD(2024) 690 final, 30.10.2024. enlargement.ec.europa.eu. Përmbledhje e gjetjeve: europeanwesternbalkans.com, 31.10.2024.

[2] GRECO, Raporti i Raundit të Pestë të Vlerësimit për Shqipërinë (parandalimi i korrupsionit të qeveritë qendrore dhe zbatimi i ligjit), Këshilli i Evropës. coe.int/en/web/greco/evaluations/albania; përmbledhje te eucrim.eu.

[3] Fondi Monetar Ndërkombëtar dhe raportime bashkëkohore mbi kolapsin e skemave piramidale shqiptare 1996–97 (vlerë nominale ~1.2 mld USD, ~gjysma e PBB-së) dhe trazirat e 1997-ës (~2,000 viktima). E dokumentuar gjerësisht; të fiksohet te një burim specifik para publikimit.

[4] Departamenti i Shtetit i SHBA-së, “Public Designation of Albanian Sali Berisha Due to Involvement in Significant Corruption” (neni 7031(c)), 19 maj 2021, 2021-2025.state.gov; statusi u hoq më pas — Balkan Insight, 12 qershor 2026.

[5] INSTAT, Regjistrimi i Popullsisë dhe Banesave 2023 (2,402,113); 1989: 3,182,417; 2011: 2,831,741; rënie 429,628 (–15.2%) që nga 2011. instat.gov.al.

Shënim redaktues (jo pjesë e tekstit publik)

Burimi [3] duhet të fiksohet te një citim specifik para parashtrimit. Regjistri i nismës me deri 111 raste zëvendëson rreshtat shabllon te C.4 sapo të jepet; çdo rast i ri duhet të vijë me burimin e vet. Adresat e institucioneve dhe kanalet e parashtrimit te Pjesa B duhet të konfirmohen ndaj faqes aktuale të pranimit të secilit organ në kohën e parashtrimit.